

106795 - Het concept ontwikkelingsperspectief sluit onvoldoende aan op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

ADVIES

in het geding tussen:

de heer en mevrouw A te M, verzoekers,
gemachtigde: de heer mr. W.D. Berkhout

en

B, gevestigd te N, het bevoegd gezag van C te N, verweerder

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Bij verzoekschrift van 4 mei 2015 hebben verzoekers bij de Commissie een geschil voorgelegd over het ontwikkelingsperspectief voor hun dochter D. Op verzoek van de Commissie hebben verzoekers op 18 mei 2015 een ingekorte versie van het verzoekschrift met bijlagen ingediend.

Op 22 juni 2015 hebben verzoekers nadere producties ingediend.

Verweerder heeft op 26 mei 2015 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 25 juni 2015 te Utrecht.

Verzoekers waren ter zitting aanwezig en werden bijgestaan door hun gemachtigde, die was vergezeld door mevrouw mr. J. Paijmans

Namens verweerder waren ter zitting aanwezig mevrouw E, rector en de heer F, hoofd interne ondersteuningsteams, beiden werkzaam bij C.

Namens het samenwerkingsverband H was ter zitting aanwezig de heer G, manager.

Verzoekers en hun gemachtigde hebben beiden een pleitnota overgelegd.

2. DE FEITEN

- Verzoekers zijn de ouders van D die is geboren op 22 juni 1999. D volgt in het schooljaar 2014-2015 het 4e leerjaar van het vwo. Zij is bekend met spina bifida occulta en gastroparese.
- Vanaf mei 2012 geldt voor D een leerlinggebonden budget en het recht op toelating tot het speciaal onderwijs aan langdurig zieke kinderen (cluster 3).
- D is het schooljaar 2010-2011 als brugklasleerlinge vwo gestart op J te K. Vanaf januari 2010 is er in toenemende mate sprake geweest van schoolverzuim als gevolg van ziekte. Dat schooljaar moest D doubleren. Met ingang van 1 augustus 2011 is zij ingeschreven bij C op L te K.
- D was het voorjaar 2014 herstellende van de ziekte van Pfeiffer. Zij is in november 2014 geopereerd aan haar rug en is sindsdien aan het revalideren.
- Op 27 augustus 2014 vond tussen de school en verzoekers overleg plaats over het ontwikkelingsperspectief (opp).
- Op 2 oktober 2014 heeft de school aan verzoekers het opp toegezonden naar aanleiding waarvan verzoekers op 8 oktober 2014 hun visie hebben ingediend bij school.

- De school heeft daarna het opp voorgelegd aan het Expertise en Consultatie Team (ECT) en verzoekers hierover per e-mail van 13 november 2014 geïnformeerd.
- Op 28 november 2014 heeft de ECT de school geadviseerd om een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen voor speciaal voortgezet onderwijs, cluster 3.
- Op 8 maart 2015 heeft de school schriftelijk het voorstel van verzoekers afgewezen om D met ingang van het nieuwe schooljaar in vwo 5 te plaatsen.
- Op 4 mei 2015 hebben verzoekers een verzoekschrift ingediend bij de Commissie. Daarin stellen zij dat voor D geen ontwikkelingsperspectief is opgesteld en het aangeboden concept ontwikkelingsperspectief inhoudelijk onjuist is.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekers

Het bevoegd gezag heeft geweigerd een passend ontwikkelingsperspectief op te stellen, terwijl D meerdere chronische ziekten heeft, die haar mogelijkheden op het bijwonen van het onderwijs beperken. Uit het schoolondersteuningsprofiel blijkt dat de school mogelijkheden heeft voor alle leerlingen met motorische of lichamelijke beperkingen. De school heeft niet voldoende onderzocht welke specifieke ondersteuningsbehoefte D heeft. Het bevoegd gezag heeft zeer beperkt gereageerd op inhoudelijke voorstellen van verzoekers over doeltreffende aanpassingen voor het onderwijs aan D. Er is derhalve geen op overeenstemming gericht overleg gevoerd met de ouders.

Het concept opp bevat onvoldoende analyse van de huidige situatie en onvoldoende voorstellen voor het doen van aanpassingen in het onderwijs aan D. Het bevat geen analyse van de leervorderingen en achterstanden en geen handelingsdeel, maar voornamelijk organisatorische leerdoelen om D zelfstandig te laten functioneren. Niet een model voor ontwikkelingsachterstanden maar voor chronisch zieke leerlingen zou gebruikt moeten worden.

Het opp dient te bevatten:

- a. individuele instructie die klassikale instructie vervangt;
- b. de mogelijkheid toetsen flexibel af te nemen zowel qua moment als vorm;
- c. de mogelijkheid van planmatig inhalen van opgelopen achterstanden;
- d. de mogelijkheid tot het schrappen van niet noodzakelijke taken;
- e. duidelijkheid over het wanneer, hoelang en waarvoor inzet externe ondersteuning, zoals de consulent Ondersteuning Zieke Leerlingen (OZL);
- f. afspraken over groepsopdrachten;
- g. duidelijkheid over de inzet van aangepast meubilair en een dubbel boekenpakket;
- h. afspraken over communicatie en coördinatie aangaande het onderwijs aan D;
- i. waarborgen dat pauzes voor pauze worden gebruikt en niet voor overleg of inhalen;
- j. afspraken over een aangepast Programma van Toetsing en Afsluiting, zodat dit niet discriminerend werkt voor chronisch zieke leerlingen;

Het opp bevat geen meerjarenperspectief, geen beredeneerde keuze van het onderwijsaanbod en geen overzicht van een leerrendement per vakgebied. Verder ontbreken het handelingsdeel en de stimulerende factoren.

De GPO heeft de bevoegdheid het geschil in zijn volle omvang te toetsen. In het onderhavige geval zijn de beginselen van zorgvuldigheid, motivering en evenredigheid geschonden. Bovendien is verweerder toerekenbaar tekortgekomen in het onderwijsaanbod aan en de zorg voor D. De school is langdurig in gebreke gebleven in het voorzien in doeltreffende aanpassingen. De school heeft in ieder

geval geen inzichtelijke, controleerbare en systematische procedures uitgevoerd in de begeleiding van D. Er is geen compleet leerlingdossier beschikbaar. Er bestaat nog steeds onduidelijkheid over de mogelijkheden tot het inhalen van toetsen en over de overgangseisen, die worden gesteld aan D bij de overgang van 3 naar 4 vwo en van 4 naar 5 vwo. Dit scheidt het vermoeden dat de school bewust of onbewust verboden onderscheid heeft gemaakt bij het aanbieden en afnemen van toetsen tijdens het onderwijs aan D en het verstrekken van onderwijs. De school heeft daarmee gehandeld in strijd met gelijke behandelingswetgeving en de onderwijswet- en regelgeving. Verzocht wordt om verweerder te adviseren voor D een passend opp op te stellen dat voldoet aan de wettelijke vereisten en waarin wordt beschreven op welke onderdelen bij de inrichting van het onderwijs aan D wordt afgeweken van het normale onderwijsprogramma.

Standpunt verweerder

Verweerder weigert niet een opp vast te stellen en daarover op overeenstemming gericht overleg te voeren met verzoekers. Verzoekers hebben de inhoud van het aangeboden opp grotendeels weggestreept en er een eigen document van gemaakt. De school heeft bij het vastlopen van het overleg over het opp verzoekers voorgesteld om gezamenlijk de problematiek voor advies voor te leggen aan de Commissie. Verzoekers hebben dat geweigerd, zij hebben inbreng van D in het ZAT geweigerd en hebben niet toegestaan de IQ bepaling over D te actualiseren. Pas een half jaar na het aanbod om gezamenlijk advies te vragen aan de Commissie hebben verzoekers eenzijdig alsnog een verzoekschrift ingediend.

Er is dringend behoefte aan onafhankelijk onderzoek naar de belastbaarheid van D. Als verzoekers dergelijk onderzoek weigeren, mag de school de conclusie trekken dat zij niet bereid zijn oogo te voeren en mag de school in het belang van de leerling eenzijdig het opp vaststellen.

Er is nog geen overeenstemming met verzoekers over de belemmerende en de stimulerende factoren. Een onafhankelijke deskundige dient hierover een oordeel te geven en de school en verzoekers moeten aan het daartoe benodigde onderzoek meewerken.

Het door verzoekers verlangde meerjarenperspectief is in het opp opgenomen via het uitstroombestand (WO). Het onderwijsprogramma daar naartoe is wettelijk vastgelegd. Een verdergaande verplichting heeft de school op dit punt niet. Er is geen verplichting voor de school tot het aanbieden van onderwijs buiten de school, in de thuissituatie (zie Rb Midden-Nederland 24 juli 2013, nr. 2773). Er kan geen inschatting over een langere periode gemaakt worden van een leerrendement per vakgebied omdat dit leerrendement afhankelijk is van een veelheid van onvoorspelbare en door de school niet beïnvloedbare factoren.

Het leerlingdossier van D voldoet ook qua compleetheid aan de wettelijke eisen.

De school heeft zelf niet de mogelijkheden om structureel een onderwijsaanbod te bieden voor leerlingen die structureel de school niet (kunnen) bezoeken. Dit is vermeld in het schoolondersteuningsprofiel.

Voor D zijn de benodigde aanpassingen getroffen waaronder begeleiding op het vlak van rekenen/wiskunde; vrijstelling voor lichamelijk opvoeding; beschikbaar stellen van dubbele boekenpakketten; het geven van een coördinerende rol aan de teamleider in relatie tot D; het beschikbaar stellen van een OZL-consulent speciaal voor D; het beschikbaar stellen van onderwijsmateriaal en opdrachten tijdens geplande uitval; het organiseren van afwijkende toetsmomenten voor D en het intensief voeren van overleg met verzoekers en hulpverleners van D. Om D goed te kunnen ondersteunen dient de school zicht te hebben op de kennis die zij beheerst. Dit betekent dat er getoetst moet worden. Beperkte belastbaarheid wordt door verzoekers aangevoerd om niet aan toetsen deel te nemen. Indien in zo'n situatie de leercapaciteit van D beperkt is vanwege geringe belastbaarheid, dan zou temporisering van het programma een oplossing kunnen bieden (het vierde leerjaar uitsmeren over twee schooljaren). Dat vinden verzoekers echter niet acceptabel.

4. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Allereerst merkt de Commissie op dat de wetgever met het instellen van de Commissie laagdrempelige en snelle geschilbeslechting beoogt. De wettelijke bepaalde behandeltermijn van de volledige procedure bedraagt tien weken. Mede om deze redenen stelt de Commissie eisen aan het volume van producties. Het verzoek- en bezwaarschrift zijn in beginsel gemaximeerd tot 10 pagina's en de bijlagen tot 40 pagina's. De door verzoekers ingediende stukken waren hiermee onvoldoende in verhouding. De Commissie heeft verzoekers daarom verzocht het ingediende dossier in te korten.

Partijen zijn verdeeld over de inhoud en de vaststelling van het ontwikkelingsperspectief van D. Daarmee hangen samen de vragen welke ondersteuning de school D kan bieden en welke doeltreffende aanpassingen van de school verwacht mogen worden. Omdat het in de situatie van D gaat om extra ondersteuning dienen ook de daarmee samenhangende faciliteiten van het samenwerkingsverband betrokken te worden.

De inhoud van het ontwikkelingsperspectief.

De wettelijke eisen waar het opp aan moet voldoen zijn verwerkt in de artikelen 17b en 26 van de Wet op het voortgezet onderwijs en artikel 15c Inrichtingsbesluit WVO. Daaruit volgt dat het onderwijs ten aanzien van leerlingen die extra ondersteuning behoeven, is gericht op individuele begeleiding die is afgestemd op de behoeften van de leerling. Van die begeleiding bevat het opp een omschrijving en daarbij dient vermeld te worden wanneer bij de inrichting van het onderwijs wordt afgeweken van één of meer onderdelen van het onderwijsprogramma. Het opp bevat ten minste informatie over naar welk vervolgonderwijs, en indien het een leerling betreft die praktijkonderwijs volgt naar welke soort arbeid de leerling wordt verwacht te zullen uitstromen, met de onderbouwing van die verwachting. De onderbouwing bevat in ieder geval een weergave van de belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling.

Dit wettelijk kader vraagt niet van de school het door verzoekers gewenste meerjarenperspectief (anders dan het uitstroomprofiel), de beredeneerde keuze van het onderwijsaanbod en het door verzoekers gewenste leerrendement per vakgebied. De school is vrij in de keuze of en hoe zij op deze onderdelen aan de wensen van verzoekers tegemoetkomt. Anders dan verzoekers menen kan voor D gebruik worden gemaakt van het gehanteerde (landelijk) model ontwikkelingsperspectief. De vorm van het opp acht de Commissie niet doorslaggevend, van belang is vooral dat het opp voldoet aan de hiervoor genoemde wettelijke eisen.

Het door de school in oktober 2014 gepresenteerde en, gezien de hiaten, duidelijk in concept geschreven opp is onvoldoende toegeschreven naar de situatie van D. Het concept bevat voornamelijk organisatorische leerdoelen om D zelfstandig te laten functioneren. Naar het oordeel van de Commissie had de school op basis van alle bij haar beschikbare informatie tot een completering van het concept opp behoren te komen. Anders dan de school stelt was dat ook mogelijk zonder gegevens uit het ZAT, omdat het leerlingdossier met medische verklaringen, de uitgebreide toelichting van de ouders en de verzuim- en leerprestaties van D daarvoor voldoende informatie bood. Gezien de ondersteuningsbehoefte van D had, wat het completeren van het opp betreft, ruimte vrijgemaakt kunnen worden voor de onderwerpen a. tot en met j., zoals hiervoor opgenomen bij het 'Standpunt verzoekers'. Dat dit niet is gebeurd hangt mede samen met het verschil van inzicht tussen school en verzoekers over de belastbaarheid van D en de principiële vraag of en hoe D buiten het systeem van jaarlagen dat de school hanteert, onderwijs kan c.q. moet worden geboden. Juist op dit laatste punt heeft de Commissie nadrukkelijk de inbreng van de ondersteuningsmogelijkheden van het samenwerkingsverband gemist. Zeker nu het samenwerkingsverband ter zitting heeft aangegeven, dat

het ten aanzien van de flexibilisering van het onderwijs aan D geen beperkingen ziet en daarvoor extra middelen beschikbaar heeft.

Wat de inhoud van het opp betreft merkt de Commissie op, dat haar ook gebleken is dat verzoekers de school hebben verzocht om plaatsing van drie aan verzoekers beschikbaar gestelde maatstoelen voor D en toepassing van KlasseContact (een internet-faciliteit). De stoelen vormen een evidente doeltreffende aanpassing voor D. Het KlasseContact is dat in de ogen van verweerder ook geweest, maar zoals ter zitting is toegelicht, is verzuimd tijdige toepassing beleidsmatig te verankeren binnen de school. Zowel de stoelen als het KlasseContact waren tijdig bekend bij school, op voorhand niet onevenredig belastend voor verweerder en hadden verwerkt behoren te worden in het opp, te meer omdat verzoekers daarom hebben verzocht.

De vaststelling van het ontwikkelingsperspectief.

Volgens artikel 26 lid 1 WVO stelt het bevoegd gezag nadat op overeenstemming gericht overleg is gevoerd met de ouders het ontwikkelingsperspectief vast. Deze verplichting houdt in dat met de ouders open en reëel overleg wordt gevoerd over het opp en het bevoegd gezag daarna een duidelijke beslissing neemt waarmee het opp wordt vastgesteld. Tegen een dergelijke beslissing of het uitblijven daarvan kan in beginsel binnen zes weken een verzoekschrift worden ingediend bij de Commissie. De Commissie heeft hiervoor al vastgesteld dat de school in concept een opp aan verzoekers heeft aangeboden en wel op 2 oktober 2014. Enkele dagen daarna hebben verzoekers hun visie op het opp schriftelijk ingediend. De Commissie is niet gebleken, dat partijen daarna op overeenstemming gericht overleg met elkaar hebben gevoerd over het opp. Dit had, zoals hiervoor is overwogen, ertoe behoren te leiden dat verweerder het opp had gecompeteerd, meer had toegesneden op de ondersteuningsbehoefte van D en (delen van) de visie van verzoekers had verwerkt in het opp. Evenmin is gebleken dat het bevoegd gezag op enig moment is overgegaan tot formele vaststelling van het opp. Dit leidt ertoe dat niet is voldaan aan de vereisten van artikel 26 lid 1. en onder a. WVO.

Alles overziend is de Commissie van oordeel, dat voor D onvoldoende op overeenstemming gericht overleg is gevoerd, gevraagde doeltreffende aanpassingen niet zijn verricht, er geen ontwikkelingsperspectief is vastgesteld en het concept ontwikkelingsperspectief inhoudelijk onvoldoende aansluit op de ondersteuningsbehoefte van D. De Commissie zal daarom het verzoek gegrond verklaren, zodat het overige dat door partijen is aangevoerd buiten behandeling kan blijven.

De Commissie merkt tot slot op dat partijen elkaar, ondanks alle inspanningen in het verleden niet telkens hebben gevonden en begrepen. Het is dan ook verheugend dat beide partijen ter zitting de wil hebben uitgesproken om met behulp van het samenwerkingsverband op korte termijn tot nieuwe afspraken te komen over de begeleiding van D.

5. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen verklaart de Commissie het verzoek gegrond. De Commissie adviseert partijen om in samenhang met de ondersteuningsmogelijkheden van het samenwerkingsverband en met inachtneming van het schoolprofiel een voor D adequaat ontwikkelingsperspectief op te stellen.

Aldus gedaan te Utrecht op 14 juli 2015 door mr. drs. P.H.A. van Geel, voorzitter, drs. J.P.M. Wichers-Bots en drs. W.A.J.J. Willems, leden, in aanwezigheid van mr. S.J.F. Schellens, secretaris.